

**ME-119**

May-2023

**M.Com., Sem.-II****EA/EE-410 : Financial Accounting & Auditing-1**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચેનામાંથી કોઈપણ બેના જવાબ આપો :
- (a) રાધવ લિમિટેડ દ્વારા નીચેની માહિતી પૂરી પાડવામાં આવી છે. ઉછીના લીધેલા નાણાંની પડતર ગણો :
- (i) કુલ પ્રોજેક્ટ ખર્ચ ₹ 5 કરોડ છે. ₹ 3 કરોડ 8% ના ડિબેન્ચર જે પાંચ વર્ષમાં ચૂકવવાપાત્ર છે તે બહાર પાડેલ છે. ₹ 1 કરોડ IFCIની લોન દ્વારા 10% વાર્ષિક વ્યાજે લીધેલ છે અને બાકીના ₹ 1 કરોડ IDBI ની લોન દ્વારા 12% વ્યાજે લીધેલ છે. બંને લોન 5 વર્ષ પછી પરત કરવાપાત્ર છે.
- (ii) ડિબેન્ચર બહાર પાડવાનો ખર્ચ ₹ 9,00,000 છે.
- (iii) બંને લોન માટેનો સર્વિસ ચાર્જ કુલ ₹ 4,00,000 છે.
- (iv) ડિબેન્ચર 5% પ્રીમિયમથી પરત ચૂકવવાપાત્ર છે.
- (b) તમે તૈયાર માલના સ્ટોકની કિલોદીઠ કિંમત કેવી રીતે નક્કી કરશો તે જણાવો. તૈયાર માલના સ્ટોકમાં નીચે મુજબ ખર્ચ સમાયેલા છે :
- |                          |               |
|--------------------------|---------------|
| માલસામાન ખર્ચ            | કિલોદીઠ ₹ 300 |
| પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચ     | કિલોદીઠ ₹ 120 |
| ઉત્પાદન ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ | કિલોદીઠ ₹ 60  |
- વાર્ષિક 1 લાખ કિલોગ્રામની સામાન્ય ઉત્પાદન ક્ષમતા એ ઉત્પાદનના સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ ₹ 20,00,000 છે. વર્ષને અંતે 3000 કિલોનો તૈયાર માલનો સ્ટોક હતો. તૈયાર માલના સ્ટોકની કુલ પડતર શોધો.
- (c) નાણાકીય અને બિન-નાણાકીય ગ્રાન્ટ સમજાવો.
- (d) ભારતીય હિસાબી ધોરણ-2 : “ઇન્વેન્ટરીનું મૂલ્યાંકન” વિશે નોંધ લખો.

2. તારીખ 31-3-2023ના રોજનું ગૌરાંગ લિમિટેડનું કાચુ સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

14

ઉધાર બાકીઓ	₹	જમા બાકીઓ	₹
ચૂકવેલ ડિબેન્ચર વ્યાજ બાકી હસા ખરીદી	30,000	શેરમૂડી	20,00,000
શરૂઆતનો સ્ટોક	1,00,000	સામાન્ય અનામત	1,20,000
દેવાદારો	10,00,000	ડિબેન્ચર પરત અનામત	80,000
ટેલીફોન ડિપોઝીટ	1,60,000	10% ના ડિબેન્ચર	4,00,000
10%ની સરકારી લોન	4,00,000	જાહેર થાપણો	1,60,000
જમીન-મકાન	60,000	ખરીદ પરત	40,000
પ્લાન્ટ-ચંત્રો	3,00,000	વેચાણ	24,10,000
વેચાણ પરત	28,00,000	લેણદારો	60,000
પગાર	4,60,000	નહિ મંગાવેલ ડિવિડન્ડ	20,000
અન્ય ખર્ચ	60,000	ઘાલખાધ અનામત	36,000
	1,00,000	નફા-નુકસાન ખાતું (1-4-22)	1,84,000
	40,000		
	<b>55,10,000</b>		<b>55,10,000</b>

વધારાની માહિતી :

- (1) આખર સ્ટોકની કિંમત ₹ 80,000 આંકવામાં આવી હતી.
  - (2) દેવાદારો પર 10% લેખે ઘાલખાધ અનામતની જોગવાઈ કરો.
  - (3) જમીન-મકાન પર 5% લેખે અને પ્લાન્ટ-ચંત્રો પર 10% લેખે ઘસારો ગણો.
  - (4) નફાના 50% લેખે કરવેરાની જોગવાઈ કરો.
  - (5) ₹ 40,000 સામાન્ય અનામત ખાતે લઈ જાઓ.
  - (6) ડિરેક્ટરોએ શેરમૂડી પર 10% લેખે ડિવિડન્ડની ભલામણ કરી છે.
  - (7) સૂચિત ડિવિડન્ડ પર 20% લેખે કોર્પોરેટ ડિવિડન્ડ ટેક્સની જોગવાઈ કરો. (જેમાં શિક્ષણ વેરો અને સરચાર્જ સમાયેલ છે.)
- 2013ના કંપનીધારા મુજબ કંપનીના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

અથવા

- (A) સંચાલકીય મહેનતાણા અંગે કંપનીધારાની જોગવાઈઓ જણાવો. 7
- (B) આંતરિક ઓડિટ પદ્ધતિના મૂલ્યાંકન અંગે નોંધ લખો. 7

3. સરોજ લિમિટેડ પોતાનો માલ પાત્રોમાં વેચે છે. જે અંગે તે દરેકના ₹ 60 ગ્રાહકો ખાતે ઉધારે છે. જો ગ્રાહકો આ પાત્રો એક મહિનામાં પરત કરે તો તેમને પાત્ર દીઠ ₹ 50 જમા આપવામાં આવે છે. હિસાબોના હેતુ માટે વર્ષને અંતે બધો આખર સ્ટોક જે કારખાનામાં હોય કે ગ્રાહકો પાસે હોય, તે ₹ 30 લેખે આંકવામાં આવ્યો, પરંતુ જે નવા પાત્રો હોય તે ખરીદ કિંમત ₹ 35 લેખે આંકવામાં આવ્યા. તારીખ 31મી માર્ચ, 2023ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે નીચેની માહિતી મળી છે :

14

તા. 1-4-2022ના રોજ પાત્રોની બાકી

ગ્રાહકો પાસે

સંખ્યા

12000

હાથ પર

8000

તા. 31-3-2023ના રોજ પાત્રોની બાકી

ગ્રાહકો પાસે

14000

હાથ પર

12000

વર્ષ 2022-23 દરમિયાન થયેલા વ્યવહારો

ગ્રાહકોને મોકલેલ પાત્રો

30000

ગ્રાહકોએ પરત કરેલ પાત્રો

15000

આગથી નાશ પામેલ પાત્રો

1500

ભંગારમાં વેચી દીધેલ પાત્રો (₹ 5000 ઉપજ)

500

પરત થયેલ પાત્રો અંગેનો સમારકામ ખર્ચ ₹ 30,000 થયો હતો.

ઉપરની વિગતો પરથી પાત્રોનું વેપાર ખાતું તથા પાત્રોની જોગવાઈનું ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

ઉપરની વિગતો પરથી પાત્રોનું સ્ટોક ખાતું તથા પાત્રોનું વેપાર ખાતું તૈયાર કરો.

14

4. દેવર્ષ મૂળ કિંમત પર 25% નફો ચઢાવીને ભાડા-ખરીદ પદ્ધતિથી માલનું વેચાણ કરે છે. નીચેની વિગતો પરથી ખૂટતી વિગતો શોધી, તૈયાર કરો :

14

- (1) દુકાનના સ્ટોકનું ખાતું
- (2) ભાડા-ખરીદ સ્ટોકનું ખાતું
- (3) ભાડા-ખરીદ દેવાદારોનું ખાતું
- (4) ભાડા-ખરીદ વેપાર ખાતું

	₹
<u>તા. 1-4-2022 ની બાકીઓ</u>	
દુકાનમાં સ્ટોક (પડતર કિંમતે)	40,000
ભાડા-ખરીદ સ્ટોક	50,000
<u>વર્ષ દરમિયાનના વ્યવહારો :</u>	
ગ્રાહકો પાસેથી મળેલ રોકડ	4,00,000
વર્ષ દરમિયાન ખરીદી	3,60,000
પરત લીધેલ માલ	5,000
(બાકી હપ્તા ₹ 20,000)	

તા. 31-3-2023ની બાકીઓ :

દુકાનમાં સ્ટોક (પડતર કિંમતે)	60,000
ભાડા ખરીદના દેવાદારો	55,000
ભાડા ખરીદ સ્ટોક	25,000

અથવા

- (A) ભાડાપટ્ટાના પ્રકારો સમજાવો. 7
- (B) નાણાકીય ભાડાપટ્ટો અને કામગીરી ભાડાપટ્ટો વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 7

5. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સૌથી શ્રેષ્ઠ વિકલ્પની પસંદગી કરો : (ગમે તે સાત) 14

- (1) ભારતીય હિસાબી ધોરણ-18 (Ind. AS - 18) નું શીર્ષક કયું છે ?
  - (a) ઉપજનું સંપાદન
  - (b) ઇન્વેન્ટરીનું મૂલ્યાંકન
  - (c) નાણાં ઉછીના લેવાની પડતર
  - (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (2) નીચેનામાંથી કઈ વિગતનો સમાવેશ ઇન્વેન્ટરીની પડતરમાં થતો નથી ?
  - (a) ખરીદીની પડતર
  - (b) વેચાણ-વિતરણ ખર્ચ
  - (c) રૂપાંતરની પડતર
  - (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (3) જ્યારે સરકાર દ્વારા રાહતના દરે જમીન પૂરી પાડવામાં આવે ત્યારે તે \_\_\_\_\_ નામે ઓળખાય છે.
  - (a) નાણાકીય ગ્રાન્ટ
  - (b) દાન
  - (c) બિન-નાણાકીય ગ્રાન્ટ
  - (d) આ પૈકી કોઈ નહિ

- (4) સંચાલકીય મહેનતાણાના નફાની ગણતરી કરતી વખતે નીચેના પૈકી કયો ખર્ચ બાદ મળી શકે ?
- (a) પગાર (b) ધાલખાધ  
(c) ઘસારો (d) ઉપરના બધા જ
- (5) નીચેના પૈકી કયો દર કંપનીધારા મુજબ સંચાલકીય મહેનતાણાનો મહત્તમ દર છે ?
- (a) 11% (b) 10% (c) 5% (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (6) નીચેના પૈકી કયું અનામત નથી ?
- (a) સામાન્ય અનામત (b) ધાલખાધ અનામત  
(c) મૂડી અનામત (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (7) પાત્રોના જોગવાઈ ખાતામાં તમામ નોંધો \_\_\_\_\_ કરવામાં આવે છે.
- (a) ચાર્જ કરવાની કિંમતે (b) ખરીદ કિંમતે  
(c) પરત કિંમતે (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (8) વર્ષની શરૂઆતમાં ગ્રાહકો પાસેના પાત્રો 40,000, વર્ષ દરમિયાન ગ્રાહકોને મોકલેલા પાત્રો 1,00,000, ગ્રાહકોએ પરત કરેલ પાત્રો 56,000, વર્ષને અંતે ગ્રાહકો પાસે 60,000 પાત્રો છે. ગ્રાહકોએ રાખી લીધેલ પાત્રોની સંખ્યા \_\_\_\_\_ હશે.
- (a) 84,000 (b) 80,000 (c) 60,000 (d) 24,000
- (9) વર્ષ દરમિયાન ગ્રાહકોએ પરત કરેલ પાત્રો \_\_\_\_\_ દર્શાવશે.
- (a) પાત્રોના જોગવાઈ ખાતાની ઉધાર બાજુ (b) પાત્રોના વેપાર ખાતાની જમા બાજુ  
(c) પાત્રોના જોગવાઈ ખાતાની જમા બાજુ (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (10) જ્યારે ભાડે ખરીદથી વેચેલ માલ પરત લેવામાં આવે ત્યારે, ભાડે ખરીદ વેપાર ખાતું \_\_\_\_\_.
- (a) બાકી હપ્તાની રકમથી જમા થશે (b) અંદાજિત કિંમતે કે પડતર કિંમતે જમા થશે.  
(c) બાકી હપ્તાની રકમથી ઉધારાશે. (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (11) એક કંપનીના ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી છે. :

	₹
દુકાનનો શરૂઆતનો સ્ટોક	50,000
વર્ષ દરમિયાન ખરીદી	4,10,000
દુકાનનો આખર સ્ટોક	60,000

ભાડે ખરીદ કિંમત પર 20% નફો મળે એ રીતે માલ વેચવામાં આવે છે.

ભાડે-ખરીદથી મોકલેલ માલની ભાડે-ખરીદ કિંમત \_\_\_\_\_ હશે.

- (a) ₹ 4,80,000 (b) ₹ 1,00,000 (c) ₹ 5,00,000 (d) આ પૈકી કોઈ નહિ

- (12) ભાડે ખરીદ કિંમતના સંદર્ભમાં કયું વિધાન સાચું છે ?

- (a) ભાડે ખરીદ કિંમત = રોકડ કિંમત - વ્યાજ  
(b) ભાડે ખરીદ કિંમત = રોકડ કિંમત - ઘસારો  
(c) ભાડે ખરીદ કિંમત = વ્યાજ + ઘસારો  
(d) આ પૈકી કોઈ નહિ

**ME-119**

May-2023

M.Com., Sem.-II

**EA/EE-410 : Financial Accounting & Auditing-1**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer any two from the following :

(a) Raghav Ltd. provides the following information. Calculate borrowing cost :

(i) Total project cost is ₹ 5 crore, 3 crore is financed by 8% debentures repayable in 5 years, ₹ 1 crore by IFCI loan at 10% per annum and balance of ₹ 1 crore by IDBI loan at 12% interest. Both loans are repayable after 5 years.

(ii) The cost of issue of debentures are ₹ 9,00,000.

(iii) The service charges for both loans are ₹ 4,00,000.

(iv) Debentures are repayable at 5% premium.

(b) How will you value the inventory per kg. of finished goods consisted of :

Material Cost ₹ 300 per kg.

Direct Labour Cost ₹ 120 per kg.

Variable production overheads ₹ 60 per kg.

Fixed production overheads for the year on normal capacity of one lakh kgs. is ₹ 20,00,000. 3000 kgs. of finished goods are in stock at the year end.

Find the total cost of finished goods stock.

(c) Explain Monetary and Non-Monetary grants.

(d) Write note on Indian Accounting Standard-2 : "Inventory valuation".

2. The following is the Trial Balance of Gaurang Ltd. as on 31-3-2023 :

Debit Balances	₹	Credit Balances	₹
Debenture Interest paid	30,000	Share Capital	20,00,000
Calls in Arrears	1,00,000	General Reserve	1,20,000
Purchases	10,00,000	Debenture Redemption Reserve	80,000
Opening Stock	1,60,000	10% Debentures	4,00,000
Debtors	4,00,000	Public Deposits	1,60,000
Telephone Deposit	60,000	Purchase Return	40,000
10% Government Loan	3,00,000	Sales	24,10,000
Land & Building	28,00,000	Creditors	60,000
Plant & Machinery	4,60,000	Unclaimed Dividend	20,000
Sales Return	60,000	Bad Debt Reserve	36,000
Salaries	1,00,000	Profit & Loss Account (1-4-22)	1,84,000
Other Expenses	40,000		
	<b>55,10,000</b>		<b>55,10,000</b>

**Additional Information :**

- (1) Closing Stock is valued at ₹ 80,000.
- (2) Make provision for bad debt, at 10% on debtors.
- (3) Provide depreciation on Land and Building at 5% and Plant and Machinery at 10%.
- (4) Make provision for taxation at 50% of profit.
- (5) Transfer ₹ 40,000 to General Reserve.
- (6) The Directors have proposed 10% Dividend on share capital.
- (7) Provide Corporate Dividend Tax at 20% (including surcharge and cess) on proposed dividend.

Prepare Final Accounts of the company as per Companies Act 2013.

**OR**

- (A) State the provisions of Companies Act regarding Managerial Remuneration. 7
- (B) Write note on Evaluation of Internal Audit System. 7

3. Saroj Ltd. sells its products in containers charging them out at ₹ 60 each. Customers are credited by ₹ 50 each if the containers are returned within one month. For accounting purpose at the end of year all stock with customers and in factory are valued at ₹ 30 each, except those representing new ones which are valued at their purchase price which is ₹ 35. The following particulars are available for the year ending on 31<sup>st</sup> March, 2023 :

14

<u>Balance of Containers as on 1-4-2022</u>	Nos.
with customers	12000
on hand	8000
<u>Balance of Containers as on 31-3-2023</u>	
with customers	14000
on hand	12000
<u>Transactions during the year 2022-23</u>	
Containers sent out to customers	30000
Containers returned by customers	15000
Containers destroyed by fire	1500
Containers sold as scrap (Realised ₹ 5000)	500
Repair expenses paid on containers returned amounted to ₹	30,000

From the above information, prepare containers Trading Account and containers Provision Account.

**OR**

From the above information, prepare containers Stock Account and containers Trading Account.

14

4. Devarsh sells goods on Hire-purchase by adding 25% profit on cost. From the following information, calculate missing figures and prepare :
- (1) Shop Stock Account
  - (2) Hire-Purchase Stock Account
  - (3) Hire-Purchase Debtors Account
  - (4) Hire-Purchase Trading Account

14

	₹
<u>Balance as on 1-4-2022</u>	
Stock in shop (at cost price)	40,000
Hire-purchase stock	50,000
<u>Transactions during the year</u>	
Cash received from customers	4,00,000
Purchases during the year	3,60,000
Goods repossessed	5,000
(Instalment due ₹ 20,000)	
<u>Balances as on 31-3-2023</u>	
Stock in shop (at cost price)	60,000
Hire-purchase debtors	55,000
Hire-purchase stock	25,000

OR

- (A) Explain the types of lease. 7
  - (B) Explain the difference between Financial Lease and Operating Lease. 7
5. Select the most appropriate answer from the alternatives given : (any seven) 14
- (1) What is the title of Indian Accounting Standard – 18 ?
    - (a) Revenue Recognition
    - (b) Inventory Valuation
    - (c) Borrowing Cost of Money
    - (d) None of these
  - (2) Which of the following item is not included in cost of inventories ?
    - (a) Cost of purchase
    - (b) Selling & Distribution expenses
    - (c) Cost of conversion
    - (d) None of these
  - (3) When land is provided by Government at concessional rate, it is known as \_\_\_\_\_
    - (a) Monetary Grants
    - (b) Donation
    - (c) Non-Monetary Grants
    - (d) None of these
  - (4) Which of the following expenses is admissible for deduction while calculating profit for managerial remuneration ?
    - (a) Salary
    - (b) Bad debts
    - (c) Depreciation
    - (d) All of the above

P.T.O.

- (5) Which of the following rate is the maximum managerial remuneration rate as per Companies Act ?
- (a) 11% (b) 10 %  
(c) 5% (d) None of these
- (6) Which of the following is not a Reserve?
- (a) General Reserve (b) Bad Debt Reserve  
(c) Capital Reserve (d) None of these
- (7) All entries in containers provision Account are made at \_\_\_\_\_.
- (a) Charging out price (b) Purchase price  
(c) Returnable price (d) None of these
- (8) Containers with customers at the beginning of the year 40,000, containers sent to customers during the year 1,00,000, containers returned by customers 56,000, containers with customers at the end of year is 60,000. Containers retained by customers would be \_\_\_\_\_.
- (a) 84,000 (b) 80,000  
(c) 60,000 (d) 24,000
- (9) Containers returned by customers during the year is to be shown on \_\_\_\_\_.
- (a) Debit side of containers Provision Account  
(b) Credit side of containers Trading Account  
(c) Credit side of containers Provision Account  
(d) None of these
- (10) When goods sold on hire purchase are repossessed, hire-purchase Trading Account is \_\_\_\_\_.
- (a) credited with unpaid instalment  
(b) credited with estimated price or cost price  
(c) debited with unpaid instalment  
(d) None of these
- (11) The following information is taken from the books of a company :

	₹
Opening Stock at shop	50,000
Purchases during the year	4,10,000
Closing stock at shop	60,000

Goods are sold so as to make a profit of 20% on hire purchase price.

Amount of hire purchase price of goods sent on hire purchase would be \_\_\_\_\_.

- (a) ₹ 4,80,000 (b) ₹ 1,00,000  
(c) ₹ 5,00,000 (d) None of these
- (12) Which of the following statement is correct with respect to hire purchase price ?
- (a) Hire purchase price = Cash price – Interest  
(b) Hire purchase price = Cash price – Depreciation  
(c) Hire purchase price = Interest + Depreciation  
(d) None of these